

Сниткін Петро Володимирович (1891-1943), скульптор, учень Ф.П.Балавенського, брав участь у створенні семи барельєфів на тему « Похід Фріни » на колишньому будинку інженера Ф.Усерліса на Музейному провулку.

Риков Валеріан Микитович (1874-1942). Архітектор. Йому належить проєкт будівлі старого іподрому, кінофабрики (тепер - кіностудії ім. О.П.Довженка) та багатьох громадських і житлових споруд у Києві.

Балавенський Федір Петрович (1864-1943). Скульптор. Твори - погруддя Шевченка, Куліша, пам'ятник Котляревському в Харкові, надгробок Котляревського на харківському кладовищі, алегорії «Життя», «Милосердя» тощо.

Тронько Петро Тимофійович (нар. у 1915 р.). Академік АН України. Історик. Голова головної редакції 26-томної «Історії міст і сіл Української РСР», один з авторів 3-томної праці «Українська РСР у Великій Вітчизняній війні Радянського Союзу 1941-1945 рр.» та інших фундаментальних праць.

Іконников Володимир Степанович (1841-1923). Видатний історик. Академік Петербурзької Академії наук, академік АН України (з 1920 р.). Автор багатьох праць з історіографії, джерелознавства, історії науки, культури і суспільно-політичних рухів у Росії і в Україні [УРЕ]

Завитневич Володимир Зиновійович (1853-1927), історик і археолог, заслужений професор Київської Духовної Академії. Автор праць «Владимир Святой как политический деятель», «К вопросу о выработке критерия для классификации курганов по типам», про князів Святослава і Володимира Великого та ін.

Кулаковський Юліан Андрійович (1855-1919). Історик, археолог. Професор Київського університету. Праці: «Минуле Тавриди»,

«Історія Візантії», «Алани за відомостями класичних і візантійських письменників» та ін.

Довнар-Запольський Митрофан Вікторович (1867-1934). Історик. Етнограф. Професор Київського університету (учень В.Б.Антоновича). Автор численних праць, зокрема «Очерки по организации западно-русского крестьянства в 16^{в.}», «Исторические взгляды В.Б.Антоновича», «Государственное хозяйство великого княжества Литовского при Ягеллонах».

Іаков-мних - біографічних відомостей щодо нього нема. Існують тільки припущення, що це або: 1) монах (мних) Києво-Печерського монастиря, сучасник велебного Феодосія Печерського або 2) чернець Іаков, духівник великого князя Ізяслава Ярославовича. Іаков-мних - перший руський письменник, історіограф, що написав дві оповіді про рівноапостольних Володимира та Ольгу і святих мучеників Бориса та Гліба. Зміст першої оповіді становлять: промова про навчання Володимира хреститися, промова про саме хрещення, похвала Володимиру як хрестителю Русі і вставочна похвала Ользі ... (Полный православный богословский энциклопедический словарь - (1912 г.). - В 2-х т., Т.1. - С.1007-1008.

Пархоменко Володимир Олександрович (1880-1942) - викладач Полтавської духовної семінарії, історик, згодом доцент Київського університету (з 1918 р.)

Лінниченко Іван Андрійович (1857-1926) - професор Новоросійського (Одеського) університету, учень В.Б.Антоновича.

Данилевич Василь Юхимович (1872-1935) - історик і археолог, учень В.Б.Антоновича, екстраординарний професор Київського університету, член Археологічної комісії ВУАН.

Ф.П.Погребенник

«АЗБУКОВНИК» БОГДАНА РОМАНЕНЧУКА

Серед багатьох енциклопедично-довідкових видань, що з'явилися за кордоном українською мовою в післявоєнний період, масштабною за задумом, багатю за охопленням матеріалу є енциклопедія української літератури «Азбуковник». Вона видавалася протягом 1966 - 1973 рр. заходами бібліографа й літературного критика, професора Богдана Романенчука. Була розрахована на три томи. З'явилося лише два. Смерть автора увірвала його працю над третім, в основному завершеним, томом. У першому томі (А - Б) - 472 сторінки великого формату, в другому (В - Г) - 536. Згідно з виробленими принципами, «Азбуковник» має енциклопедично-довідково-інформативний характер, містить (в алфавітному порядку) статті-

персоналії, статті з питань теорії та історії літератури, про різні літературні течії і напрями, довідкові матеріали про періодичні видання тощо. Важливим компонентом «Азбуковника» є широка бібліографія, якою супроводжуються статті про письменників, періодичні видання, літературні терміни та ін.

Треба віддати належне великим творчим зусиллям, широкій ерудиції автора, який зумів подати добротну науково-довідкову інформацію про літературний процес в Україні та за її межами від його початку до кінця 70-х років цього століття, увів у літературний обіг не лише провідні літературні постаті, а й рядові, охопив основні літературні течії, напрями, літературні видання, супроводивши їх більш чи менш виваженими характеристи-

ALPHABETARION

A
CONCISE ENCYCLOPEDIA
of
UKRAINIAN LITERATURE
and
LITERARY TERMS
by
BOHDAN ROMANENCHUK, Ph.D.

Vol. I

KYIW Publishing, Philadelphia, Pa.
1966

ДР БОГДАН РОМАНЕНЧУК

АЗБУКОВНИК

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ
УКРАЇНСЬКОЇ
ЛІТЕРАТУРИ

Т. I

КИТВ-1969
ФІЛАДЕЛЬФІЯ

ками, що базуються як на власних дослідженнях, так і на працях літературознавців з України. Полемізуючи з явно кон'юнктурними, вульгарно-соціологічними оцінками українського радянського літературознавства, укладач «Азбуковника» спирався на досягнення тих учених з України, які в складних умовах прагнули зробити свій внесок у вивчення духовної спадщини народу.

На сьогодні «Азбуковник» далеко не повною мірою може задовольнити пізнавальні потреби читача, не всі його оцінки літературних явищ актуальні. Але історико-культурна та інформативно-довідкова вартість цього видання і в наш час цілком очевидна, а зусилля автора створити (одному!) енциклопедію української літератури є свідченням його великої працездатності, самовідданості у справі розкриття того багатства, яке має наш народ у царині словесності.

Народився Б. Романенчук у с. Воскресинці, біля Коломиї. Навчався у Львівському університеті,

який закінчив зі ступенем магістра у 1935 р. Товаришував з поетом Б.І. Антоничем, разом із студентом Є. Пеленським видавав у Львові заборонені в СРСР твори М.Хвильового. Того ж року емігрував за кордон, пройшовши нелегкий шлях у таборах так званих переміщених осіб у Німеччині та Австрії. Але не падав духом: організовував шкільні курси, хоріві колективи, театральні студії, писав бібліографічні огляди, критичні статті.

Із 50-х років жив у Філадельфії (США), заробляв на хліб фізичною працею, і водночас продовжував здобувати освіту. Отримав докторат Пенсильванського університету, що дало йому змогу викладати. Крім активної педагогічної діяльності, багато зусиль докладав до започаткованого ним журналу «Київ», який видавав чотирнадцять років разом із поетом і художником Святославом Гординським. Видавництво «Київ», як і однойменний журнал, стараннями Б. Романенчука опублікували багато цінних художніх творів. Найкращі з них -

«Слово про Ігорів полк» і збірник «Львів» (до 700-річчя від заснування).

Великі заслуги Б.Романенчука як видавця журналу «Українська книга», що почав виходити після припинення «Києва». Часопис містив огляди книжкових видань, рецензії на визначні твори української літератури, статті з питань бібліографії тощо. Як земляк В.Стефаніка, пристрасний шанувальник його таланту, Б.Романенчук багато уваги приділив бібліографічному вивченню творчості видатного новеліста. Ще на початку своєї наукової діяльності (1937) він опублікував статтю «Композиція творів Василя Стефаніка». Зацікавлення творчістю В.Стефаніка, культурним минулим Покуття, Коломийщини, де він народився, не покидало його до кінця життя.

Тривкий слід залишив Б.Романенчук у громадсько-культурному житті, зокрема української діаспори Філадельфії, де був членом різних товариств, деякий час редагував газету «Америка».

В останні роки працював над створенням капітального регіонального збірника «Коломийщина», який (майже закінчений) залишився в рукопису.

Богдан Романенчук - один із сподвижників української культури. Звичайно, не все з його великої наукової спадщини однаково вартісне, але ми повинні оцінювати багатогранну діяльність ученого насамперед на підставі його творчих здобутків.

Бібліограф, видавець, учений-філолог і педагог, Б.Романенчук належить до тих діячів нашої культури, що заслужили на повагу і добру пам'ять як в Україні, так і в українській діаспорі.

Життєвий шлях Б.Романенчука завершився 9 січня 1989 р. в США - на зорі відродження України, яку він усім серцем любив, в ім'я якої працював. Нам треба подбати про гідне вшанування імені вченого, передусім на його батьківщині.

Анкета журналу
«Бібліотечний вісник»
«ВЧЕНІ УКРАЇНИ ПРО ЦНБ»

1. Що являє собою наукова бібліотека, зокрема ЦНБ, для вченого?

ЦНБ як головна наукова бібліотека України відіграє головну роль у науковій роботі вченого. Без такої книгозбірні не може йтися про успішну творчу діяльність.

2. Чи задовольняє ЦНБ Ваші читацькі потреби, сприяє реалізації творчих задумів?

Ні, через відсутність чисельної зарубіжної наукової періодики, монографій, через відсутність електронних засобів одержання наукової інформації та ін.

3. Як, на Ваш погляд, можна удосконалити обслуговування читачів наукової бібліотеки?

Основне вдосконалення має йти в напрямі кращих бібліотек світу. Для цього держава повинна виділяти необхідні кошти.

4. Якої літератури не вистачає на полицях ЦНБ?

Практично відсутня реферативна література, особливо зарубіжна. Дуже мало зарубіжних періодичних видань, монографій, матеріалів конференцій.

5. Нині відомо, з різних об'єктивних причин процес комплектування фондів ЦНБ, як і інших бібліотек, ускладнився. В який спосіб наукова громадськість може допомогти поповненню фондів?

Сьогодні громадськість дуже мало що може дати комплектуванню. Потрібно мати централізований, електронний зв'язок із зарубіжними бібліотеками і через такий канал розв'язувати проблеми комплектування.

6. Як зміцнити творчі зв'язки між Академією і книгозбіркою?

Академія повинна дбати про матеріальне забезпечення бібліотеки та розвиток у ній наукової роботи.

7. Ваші побажання ЦНБ.

Дбати про впровадження електронних інформаційних систем (електронні каталоги тощо).

Курик М.В. -
доктор фізико-математичних наук
(Інститут фізики АН України)

■ Екслібрис книгозбірні Олесь Гончара.
Художник В.Лопата.

